

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

6 октомври 1982 година*

„Авторско право и право на разпространение: телевизионно разпръскване”

По дело 262/81

с предмет преюдициално запитване, отправено до Съда съгласно член 177 от Договора за ЕИО, от страна на Cour de cassation du royaume de Belgique (Кралство Белгия) в производството, висящо пред този съд между

1. **Coditel SA, Compagnie générale pour la diffusion de la télévision**, Брюксел,
2. **Coditel Brabant SA**, Брюксел,
3. **Coditel Liège SA, Compagnie liégeoise pour la diffusion de la télévision**, Лиеж,
4. **Intermixt**, държавно предприятие за комунални услуги, Брюксел,
5. **Union professionnelle de radio et de télédistribution, Schaerbeck**,
6. **Inter-Régies**, междуобщинско кооперативно сдружение, Saint-Gilles,

ищци пред касационна инстанция,

и

1. **Ciné-Vog Films SA, Schaerbeck**,
2. **Chambre syndicale belge de la cinématographie**, сдружение с нестопанска цел, Saint-Josse-ten-Noode,
3. **Les Films La Voétie SA**, Париж,
4. **Serge Pinon**, синдик по производството за несъстоятелност на Les Films La Voétie SA, Париж,
5. **Chambre syndicale des producteurs et exportateurs de films français**, Париж,

ответници пред касационна инстанция

относно тълкуването на членове 85 и 86 от Договора,

СЪДЪТ,

* Език на производството: френски.

в състав: г-н J. Mertens de Wilmars, председател, г-н G. Bosco, г-н A. Touffait и г-н O. Due, председатели на състав, г-н P. Pescatore, г-н Mackenzie Stuart, г-н A. O'Keefe, г-н T. Koormans и г-н U. Everling, съдии,

генерален адвокат: г-н G. Reischl,

секретар: г-н H. A. Riihl, главен администратор,

постанови настоящото

Решение

1. С Решение от 3 септември 1981 г., постъпило в Съда на 31 септември 1981 г., Cour de cassation de Belgique (Касационен съд на Белгия) е отправил по силата на член 177 от Договора, въпрос относно тълкуването на член 85 що се отнася до член 36 от този договор.

2. Този въпрос е бил повдигнат в рамките на спор между три белгийски дружества за телевизионно разпръскване, общо наричани по-нататък дружествата Coditel, ищци пред касационната инстанция, и белгийско дружество за разпространение на кинематографски филми SA Cine-Vog Films, френско дружество за производство на филми Les films la boétie и други представители на кинематографската промишленост, ответници пред касационна инстанция.

3. Делото, което е в основата на този спор, за обезщетение на вредата, която Ciné-Vog твърди, че е претърпяло в резултат на препредаване в Белгия на предаване на немската телевизия, посветено на прожекцията на филма „Le boucher”, по отношение на който Ciné-Vog е получило изключителни права за разпространение в Белгия от Les Films La boétie.

4. От преписката по делото става ясно, че с разрешение на белгийската администрация, дружествата Coditel, предоставят услугата телевизионно разпръскване, която обхваща част от територията на Белгия. Телевизионните приемници на абонатите на тази услуга са свързани чрез кабел към централна антена, която има специфични технически характеристики, които позволяват улавянето на белгийските програми и на някои чуждестранни програми, които абонатът не винаги може да улови с индивидуална антена, и която освен това подобрява картината и звука, получавани от абонатите.

5. Tribunal de Premiere Instance (Първоинстанционен съд) в Брюксел, сезиран първоначално с искането, е осъдил дружествата Coditel да платят обезщетение за загуби и пропуснати ползи на Ciné-Vog. Дружествата Coditel са обжалвали това съдебно решение и Cour d'Appel (Апелативен съд), след като е заявил, че член 85 не е приложим в този спор, е изпратил на Съда на ЕО два въпроса, които по същество повдигали проблема дали членове 59 и 60 от Договора се противопоставят на прехвърляне, ограничено до територията на държава-членка, на авторско право върху филм, като се има предвид, че поредица от подобни прехвърляния могат да доведат до разделяне на общия пазар от гледна точка на упражняването на икономическа дейност в областта на кинематографията.

6. С решение от 18 март 1980 г. (Recueil, стр. 881), Съдът реши:

„Разпоредбите на Договора относно свободното предоставяне на услуги не се противопоставят правоприменник на правата на представяне на кинематографичен филм в държава-членка да се позовава на правото си да забранява представянето на този филм в тази държава без негово разрешение чрез телевизионно разпръскване, ако така представеният филм е получен и излъчен след като е бил излъчен в друга държава-членка от трета страна със съгласието на първоначалния притежател на правото”.

7. Но в рамките на законния срок за подаване на касационно жалба, дружествата Coditel са оспорвали пред Cour de cassation решението на Cour d'Appel, като, *inter alia*, са твърдели, че този съд е сгрешил, като е решил, че член 85 от Договора не е приложим в конкретния случай. Те са поддържали, от една страна, че член 36 не може да ограничи приложното поле на член 85, и от друга страна, че ако авторското право като правен статут не попада в категориите споразумения и съгласувани практики, предвидени в член 85, то неговото упражняване може да е целта, средството или резултата на дадено споразумение, решение или съгласувана практика, и че договор за изключителна лицензия или прехвърляне на авторско право може да представлява споразумение, решение или съгласувана практика по смисъла на член 85, не само заради правата и задълженията, които произтичат от клаузите на споразумението, но и поради икономическите и правни обстоятелства, които го заобикалят, и по-специално поради възможното съществуване на подобни минали споразумения между същите страни, а дори и между трети страни, и поради кумулативния ефект на такива паралелни споразумения.

8. Cour de cassation е сметнал, че това правно основание повдига въпрос за тълкуването на правото на Общността и се обърна със следния въпрос към Съда:

„Когато едно дружество, притежател на правата за използване на кинематографичен филм, предостави с договор на друго дружество на друга държава-членка, изключително право за представяне на този филм в тази държава, за определен период от време, дали този договор, поради правата и задълженията, предвидени в него и поради икономическите и правни обстоятелства, които го заобикалят, може да представлява споразумение, решение или съгласувана практика, които са забранени между предприятията по силата на член 85, параграфи 1 и 2 от Договора, или дали тези разпоредби са неприложими, било защото правото на представяне на филм е част от специфичния предмет на авторското право и съответно член 36 от Договора е пречка за прилагането на член 85, било защото правото, на което се основава правоприменника на правото на представяне, произтича от правен статут, който му дава закрила, *erga omnes*, който не попада в категорията споразумения и съгласувани практики, посочени в член 85?”

9. По същество поставеният въпрос цели да определи положението по отношение на забраните, които съдържа член 85 от Договора, на договор, чрез който притежателят на авторското право върху един филм предоставя изключителното право на представяне на този филм на територията на държава-членка и за определен период. По-специално се пита дали такова предоставяне може да остане извън приложното поле на член 85 поради специфичността, призната на това право

от член 36 от Договора или от националния правен статут, който закриля това право.

10. Предварително трябва да се отбележи, че член 36 от Договора разрешава забраните или ограниченията върху търговията на стоки между държави-членки, ако са оправдани, *inter alia*, от основания за закрила на индустриалната или търговска собственост, израз, който обхваща защитата на литературната и художествена собственост, включително авторското право, докато главният спор се отнася до въпроса за забрани или ограничения върху свободното движение на услуги.

11. В това отношение, както Съдът е постановил в своето Решение от 18 март 1980 г. (по дело Coditel, 62/79, Recueil, стр. 881), проблемите, които включва спазването на правата на производителите на кинематографични филми по отношение на изискванията на Договора, не са същите като тези, които засягат авторското право на литературни и художествени творби, чието предоставяне на разположение на публиката е неразделно от движението на материалната форма на творбите, какъвто е случая с книгите или грамофонните плочи, докато филмът принадлежи към категорията литературни и художествени творби, които се предоставят на разположение на публиката чрез представяния, които могат да бъдат повтаряни безкрайно, и търгуването на които попада в рамките на движението на услуги, независимо дали те се показват на публиката в кина или по телевизията.

12. Освен това Съдът е установил в това решение, че правото, за притежателя на авторското право върху филм и свързаните с него упълномощени лица да изискват такси за всяко представяне на този филм, е част от основната функция на авторското право.

13. Разликата, която стои в основата на член 36, между съществуването на право, признато от законодателството на държава-членка по отношение на закрилата на художествената и интелектуална собственост, което не може да бъде засегнато от разпоредбите на Договора, и неговото упражняване, което би могло да представлява прикрито ограничение в търговията между държавите-членки, се прилага и когато това право се упражнява в рамките на движението на услуги.

14. Точно както е възможно някои аспекти от начина, по който се упражнява правото, да се окажат несъвместими с разпоредбите на членове 59 и 60, е възможно други аспекти да са несъвместими с разпоредбите на член 85, когато те представляват средството за споразумение, решение или съгласувана практика, които могат да имат за предмет или резултат възпрепятстване, ограничаване или нарушаване на конкуренцията в общия пазар.

15. Единствено обстоятелство, че притежателят на авторското право върху филм, е предоставил на единствения титуляр на лицензия изключително право да представи този филм на територията на държава-членка, и следователно да забранява, в рамките на определения период, излъчването от други, не е достатъчно обаче да се установи, че такъв договор трябва да се смята за целта, средството или резултата на споразумение, решение или съгласувана практика, забранени от Договора.

16. В действителност, чертите, които характеризират кинематографичната промишленост и пазари в Общността, и по-специално тези, свързани с дублирането и поставянето на субтитри за улесняване на различните езикови групи, с възможностите за телевизионно излъчване и със системата за финансиране на кинематографичната продукция в Европа, показват че изключителна лицензия за представяне сама по себе си не възпрепятства, ограничава или нарушава конкуренцията.

17. Ако авторското право върху филм и правото за представяне на филм, което произтича от авторското право не попадат сами по себе си под забраните на член 85, тяхното упражняване може обаче да попадне в обхвата на упоменатите забрани, при икономически и правни обстоятелства, чийто ефект е да ограничат в значителна степен разпространението на филми или да нарушат конкуренцията на кинематографичния пазар, като се имат предвид особеностите на този пазар.

18. Тъй като нито поставеният въпрос, нито преписката по делото съдържат някаква информация в това отношение, националният съд е този, който трябва да извърши необходимите проверки.

19. Следователно, трябва да се уточни, че националните съдилища трябва да извършат, при необходимост, тези проверки, и по-специално да установят дали упражняването на изключителното право на представяне на кинематографичен филм не създава изкуствени и неоправдани пречки по отношение на нуждите на кинематографската промишленост или възможността за такси, които надхвърлят възвръщаемостта на осъществените инвестиции, или изключителност с прекомерна продължителност по отношение на тези изисквания и дали по принцип това упражняване в определен географски район не възпрепятства, ограничава или нарушава конкуренцията в общия пазар.

20. Следователно, трябва да се отговори на поставения въпрос, че договор, с който притежателят на авторско право върху филм предоставя изключително право на представяне на филма за определен период на територията на държава-членка, не е обект сам по себе си на забраните, предвидени в член 85 от Договора, но при необходимост, националният съд трябва да провери дали в определен случай, начините на упражняване на изключителното право, предоставено от този договор попадат в икономически или правен контекст, чийто предмет или ефект е да възпрепятства или ограничава разпространението на филми или да нарушава конкуренцията в кинематографичния пазар, като се вземат предвид неговите особености.

По съдебните разноски

21. Разходите, направени от правителството на Обединеното кралство, от правителството на Френската република, от правителството на Кралство Нидерландия и от Комисията на Европейските общности, които са представили становища пред Съда, не подлежат на възстановяване. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред националният съд, последният следва да се произнесе по съдебните разноски.

По изложените съображения,

Съдът,

като се произнася по въпроса, поставен пред него от Cour de cassation de Belgique с Определение от 3 септември 1981 г. реши:

Договор, с който притежателят на авторско право върху филм предоставя изключително право на представяне на филма за определен период на територията на държава-членка, не е обект сам по себе си на забраните, предвидени в член 85 от Договора, но при необходимост, националният съд трябва да провери дали в определен случай, начините на упражняване на изключителното право, предоставено от този договор попадат в икономически или правен контекст, чийто предмет или ефект е да възпрепятства или ограничава разпространението на филми или да нарушава конкуренцията в кинематографичния пазар, като се вземат предвид неговите особености.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 6 октомври 1982 година.

Подписи